

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

Uudenmaan kiertotalouslaakso ja alueellinen kiertotalouden green deal

Kuntajohtajat 19.4.2023

Video

Uudenmaan hallitusohjelma- tavoitteet kiertotaloudessa

- Luodaan kiertotaloudesta Suomen uusi kasvun suunta
 - jakamistalouden ja palvelullistamisen kokeilut sekä skaalattava pilotointi
- Sitovat kunnianhimoiset määrälliset tavoitteet
- Uudestamaasta kiertotalouden kansallinen ja kansainvälinen osaamiskeskus
- Olemassa olevan rakennuskannan hyödyntäminen suhteessa uudistuotantoon
- Kulutuksen päästöjen vähentäminen

Suomen keihäänkärjet vihreään kasvuun

Suomen kasvun ja kädenjäljen maksimointi vihreässä siirtymässä

Globaali investointitarve ilmastonmuutoksen pysäyttämiseksi on arvioitu olevan \$100-150 tuhatta miljardia 2050 mennessä (n. \$3-5 tuhatta miljardia vuodessa)

Helmikuu, 2023

Suomella on merkittävä määrä vihreitä innovaatioita ja kasvumahdollisuuksia keskeisissä arvoketjuissa – viisi keihäänkärkeä erottuu ylitse muiden:

Nettopositiivinen asuminen: vientipotentiali €9-12 miljardia 2035

Biopohjaiset tuotteet ja materiaalit: vientipotentiali €10-13 miljardia 2035

Dekarbonisaatioteknologia ja –palvelut: vientipotentiali €30-32 miljardia 2035

Kiertotalouden akut ja vihreät metallit: vientipotentiali €27-29 miljardia 2035

Vihreää vetyä hyödyntävät ratkaisut: vientipotentiali €10-12 miljardia 2035

Uudenmaan
kiertotalouslaakso

Uudenmaan kiertotalouslaakson visio:

”Kestävän kiertotalouden Uusimaa, joka on yritystoiminnalle houkutteleva toimintaympäristö ja asukkaille toimiva elinympäristö”

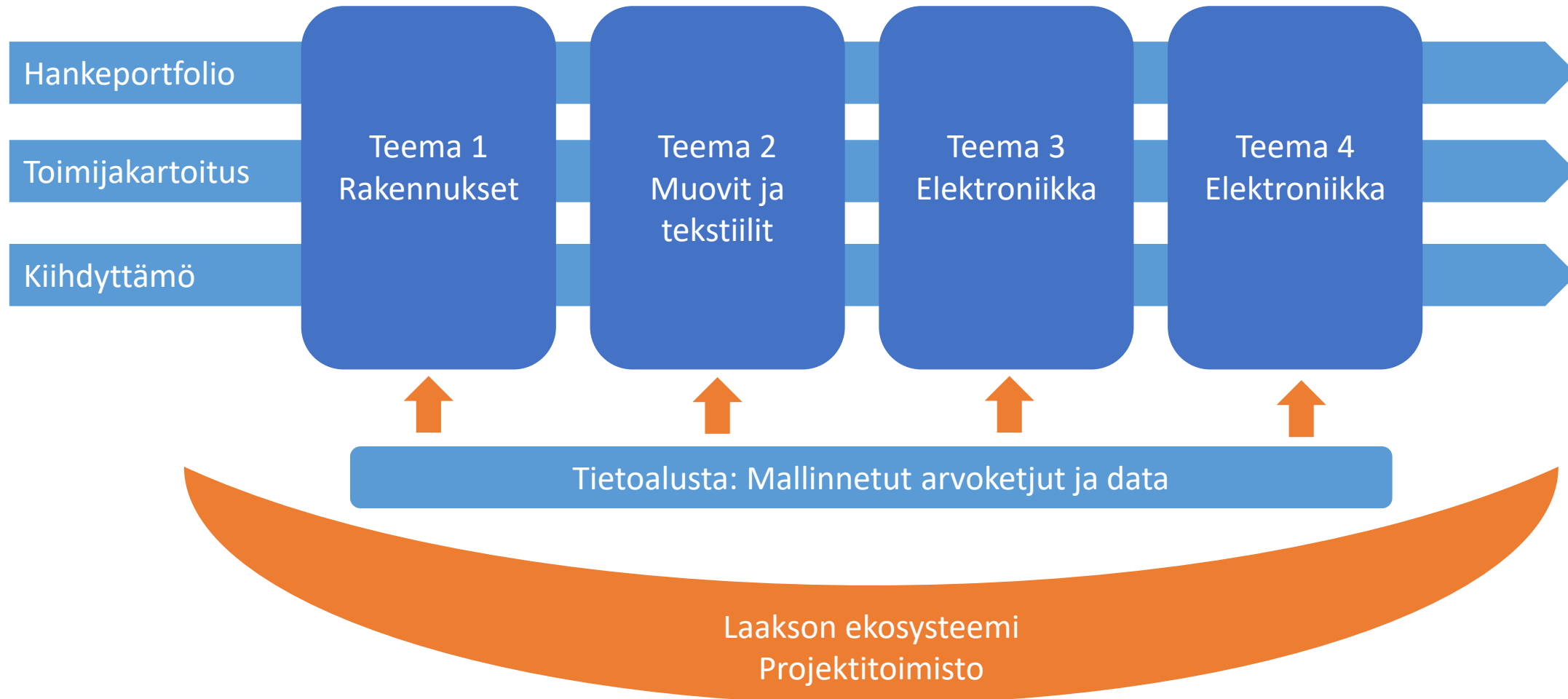
Uudenmaan liitto
Nylands förbund

Osarahoitettu Uudenmaan liiton myöntämällä Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen -määrärahalta (AKKE-rahoitus)

Mikä on Uudenmaan kiertotalouslaakso?

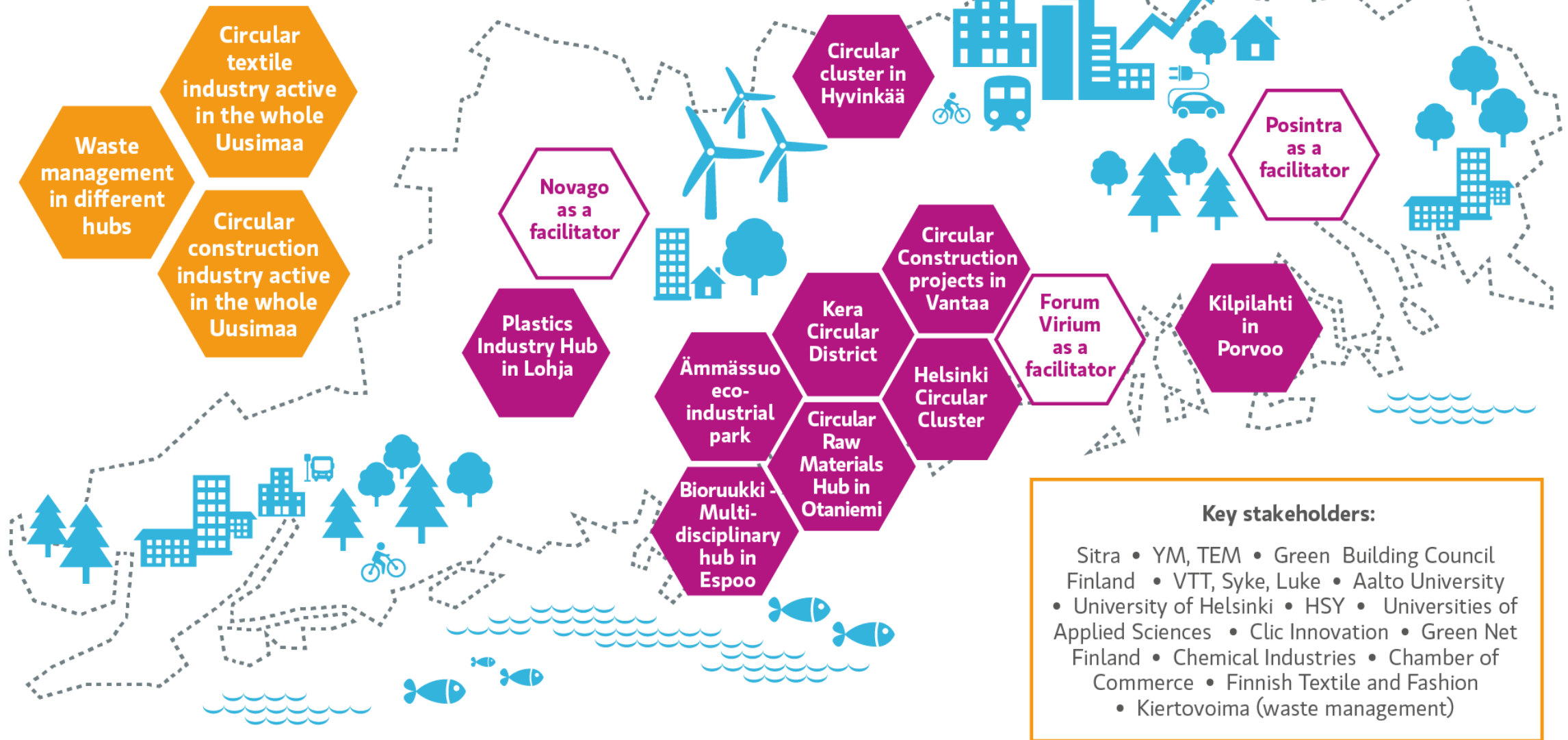
- **Maakunnallinen aloite**, jolla tuetaan kansallista Green Deal -prosessia ja systeemistä muutosta.
- **Ekosysteemi ja orkestroija**: Kytkee alueen toimijat yhteen: kuntia, yrityksiä, tutkijoita, kehitysyhtiöitä, hanketoimijoita ja hankkeita sekä paikallisia klustereita
- **Kehittämisalusta ja kiihdyttämö**: Tunnistaa liiketoimintamahdollisuuksia, tukee innovaatioita ja pilotointeja.
- **Tieto- ja tukipiste**: välittää tutkimustuloksia, osaamisen kehittämis- ja rahoitusmahdollisuuksia
- **Maankäytön suunnittelun tuki**: Kehittää maankäytön suunnittelua ja muuttuvia tilatarpeita
- **Neljä teema-aluetta**: rakentaminen, muovit ja tekstiilit, ruoka sekä elektroninen jäte.
- Huomioidaan jakamistalous ja logistiikka.

Ekosysteemi- ja teemakehittäminen

Kiertotalouslaakso yhdistää toimijat, klusterit ja hankkeet laaja-alaiseen ekosysteemikehittämiseen ja brändäykseen

Uudenmaan
kiertotalouslaakso

Päättäjille - vaikuttavuutta

Kiertotaloudesta Suomen uusi kasvun
suunta

Uusimaa – kiertotalouden kansallinen ja
kansainvälinen osaamiskeskus

Uudenmaan kärkitavoitteiden
toteuttaminen

Alueen yritysten kasvu ja uudistuminen

Kansainvälistä näkyvyyttä kiertotalouden
edelläkävijänä

Kaupungeille ja kunnille – vertais- ja yhteistyöverkosto

- Green Deal -yhteistyö kunnan tavoitteiden saavuttamiseksi (YM,TEM)
- Toimintaympäristö, hankinnat, luvat, kokeilut,
- Osaaminen ja TKI
- Osana kiertotalousklusterissa
- Viestintää, tutkimustietoa
- Ajankohtaista yhteiskehittämispiloteista

- Hyötyjä alueen yrityksille
- Osallistuminen hankesuunnitteluun

Kehitysyhtiöille

- Osallistuminen yhteiskehittämiseen
- Yrityksiä mukaan kiertotalousklusteriin
- Viestintää, neuvontaa ja tietoa tutkimustuloksista,
- Rahoitusneuvontaa ja -kanavia
- Koulutusta ja osaamisen kehittämistä oppilaitosyhteistyössä
- Osallistuminen hankesuunnitteluun ja rahoituksen hakemiseen
- Räätelöity työpaja kehitysyhtiöiden kesken

Kiertotalouslaakso näkyy

Ylimaakunnallisen yhteistyön veturina

EU-yhteistyön vahvana edistäjänä

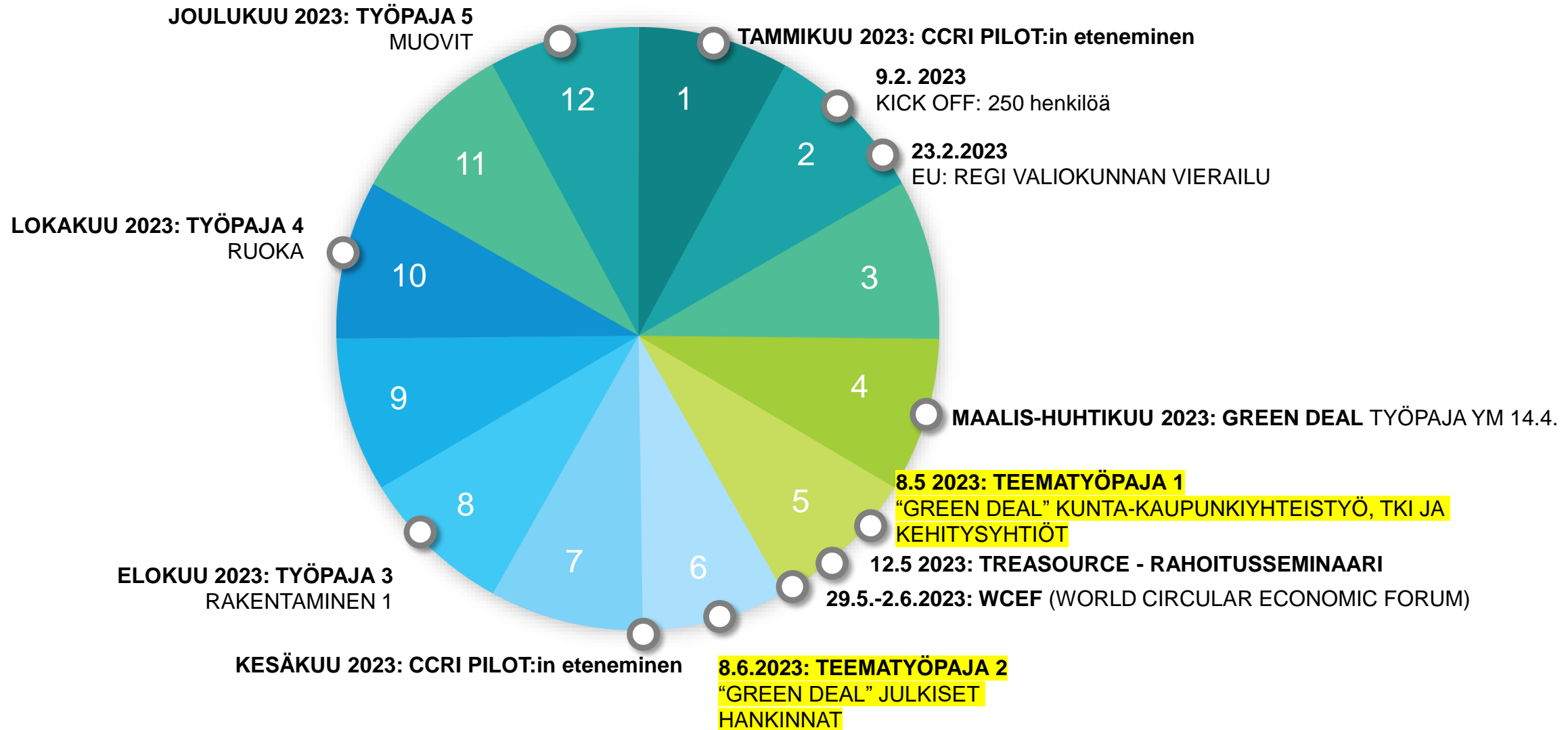
Ympäristöministeriön Green Deal –
prosessin fasilitointipartnerina

EU Circular Cities and Regions
pilottialueena

EU Innovation Agenda - Coalition of the
Willing kärkenä

**Uusimaa vie Suomea kohti maailman
kiertotalouden kärkeä!**

2023 KIERTOTALOUSLAAKSON TOIMENPIDESUUNNITELMA

Kiertotalouslaaksolaiset

Simo Karetie
Projektipäällikkö
simo.karetie@uudenmaanliitto.fi
+358 40 837 5431

Pipsa Salolammi
Asiantuntija, yhteiskuntasuhteet
pipsa.salolammi@uudenmaanliitto.fi
+358 40 592 7554

Kaisa Seppänen
Projektisuunnittelija, kaavoitus
kaisa.seppanen@uudenmaanliitto.fi
+358 40 527 5316

Nina Hurme
Yhteiskehittämisen koordinaattori
nina.hurme@clicinnovation.fi
+358 40 7444947

Kansallinen kiertotalouden Green Deal

Kiertotalouden strateginen ohjelma – Suomi 2035

Hiilineutraali kiertotalousyhteiskunta on menestyvän taloutemme perusta

Vuonna 2035
primääriraaka-
aineiden
kotimainen
kokonaiskulutus
ei ylitä vuoden
2015 tasoa.

Resurssien
tuottavuus kaksin-
kertaistuu vuoden
2015 tilanteesta
vuoteen 2035
mennessä.

Materiaalien
kiertotalousaste
kaksinkertaistuu
vuoteen 2035
mennessä.

Kiertotalouden green deal koostuu kolmesta osasta

[Kiertotalouden green deal - Ympäristöministeriö](#)

Kiertotalouden green dealin ja skenaariotyön vaiheet

Vähähiilisen kiertotalouden green deal

Sitoumusosapuolet,
YM & TEM

Skenaariotyö

Tutkimuslaitokset ja
sitoumusosapuolet

Kiinnostuneiden osapuolten kokoaminen

- Ministeriöt kutsuvat kuntia, kaupungeja, maakuntia, toimialajärjestöjä ja yrityksiä mukaan.
- Green dealista ja skenaariotyöstä kiinnostuneet sitoutuvat prosessiin.

Vähähiilisen kiertotalouden green dealin pelisäännöt

- Ministeriöt laativat prosessin pelisäännöt ja vähimmäiskriteerit sitoumuksiin valittaville tavoitteille ja toimenpiteille mukaan lähteneiltä toimijoilta ja tutkimuslaitoksilta saadun palautteen pohjalta
- Tavoitteiden ja toimenpiteiden yhteiskehittämisen käynnistys yhdessä mukaan lähtevien osapuolten kanssa.

Tavoitteiden ja toimenpiteiden yhteiskehittäminen

- Sitoumusosapuolet tuottavat ministeriöiden ja tutkimuslaitosten kanssa eri toimijatyyppit huomioivat listat mahdollisista tavoitteista ja toimenpiteistä.

Sitoumusten laatiminen ja toteutus

- Mukana olevat toimijat koostavat oman sitoumuksensa vähimmäiskriteerien mukaan.
- Toimenpiteiden toteutus
- Seuranta ja tulosten raportointi.
- Valmis green deal koostuu osapuolten omista sitoumuksista, jotka yhdessä vievät Suomea kohti kiertotaloutta.

Suomen materiaalivirta-analyysi

Skenaariotyö

- Tietoa ja tukea vaikuttavien sitoumusten tekoon
- 3-5 tapaamista syksyn ja talven aikana

KEVÄT 2022

SYKSY 2022

KEVÄT 2023

KESÄ-SYKSY 2023

Uudenmaan liitto
allekirjoitti sitoumuksen 6/2022

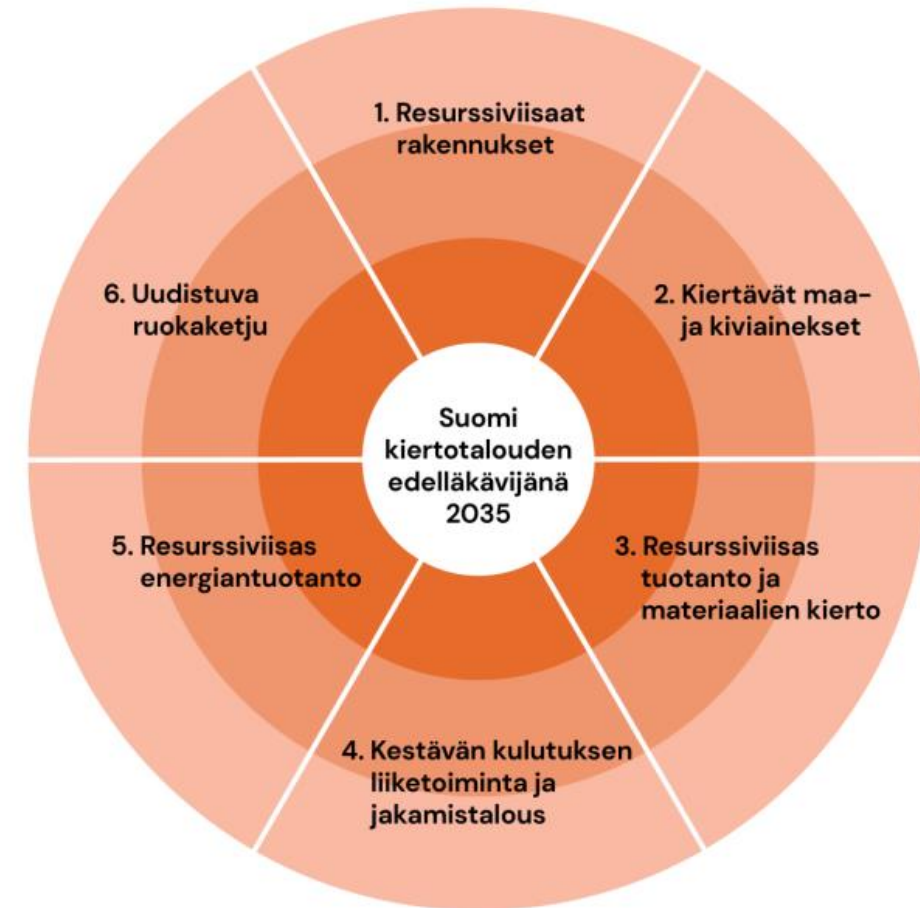
Uudenmaan työpaja 8.5.

Green deal prosessin 6 keskeistä muutosaluetta:

1. Resurssiviisaat rakennukset
2. Kiertävät maa- ja kiviainekset
3. Resurssiviisas tuotanto ja materiaalien kierto
4. Kestävän kulutuksen liiketoiminta ja jakamistalous
5. Resurssiviisas energiantuotanto
6. Uudistuva ruokaketju

Kussakin kolme skenaariota:

- BAU
- Kiertotalousskenaario
- Kestävyysskenaario

TOIMIALAT JA
YRITYKSET

MAAKUNNAT, KUNNAT,
SEKÄ TOIMIALAT

VALTIO

Ehdotus kiertotalouden strategisen green dealin toteutusmalliksi

1. Organisaatio valitsee yhden tai useamman muutosalueen.

2. Organisaatio valitsee muutosalueen alla yhden tai useamman toimenpidealueen tavoitteineen ja toimenpiteineen.

3. Organisaatio listaa omat tavoitteet ja toimet.

Kiertotalouden strategisen green dealin muutosalueet

1. Resurssiviisaat rakennukset
2. Kiertävät maa- ja kiviainekset
3. Resurssiviisas tuotanto ja materiaalien kierto
4. Kestävän kulutuksen liiketoiminta ja jakamistalous
5. Resurssiviisas energiantuotanto
6. Uudistuva ruokaketju

Toimenpidealue

Lisätään rakennusosien uudelleenkäyttöä sekä kierrätysmateriaalien ja sivutuotteiden käyttöä uudis- ja korjausrakentamisessa.

TAVOITE: Rakennushankkeen materiaaleista XX % valmistettu kierrätysmateriaaleista, ja rakennushankkeen rakennusosista XX % on uudelleenkäytettyjä.

TOIMENPITEITÄ:

- Käytetään raaka-aineena teollisuuden sivuvirtoja ja/tai purku- ja kierrätysmateriaaleja
- Puretaan materiaaleja vaalien ja ohjataan purku- ja ylijäämämateriaalit sekä maa-ainekset hyötykäyttöön

TOIMEENPANON TUKI

Rahoitus
(BF, EAKR, LIFE+)

Säätely ja
muut ohjaukset

Olemassa olevat
foorumit & ohjelmat

Green deal -sopimukset
& muut sitoumukset

Kiertotalous-Suomi

Kiertotalouden strategisen sitoumuksen määrittelyä

Sitoumus on:

- Vakavasti otettava ilmaisu tahtotilasta yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi.
- Sitoutuminen yhteistyöhön ja omien resurssien käyttämiseen tavoitteiden ja toimien toteuttamiseksi.
- Mahdollistaa laajalla poikkiallisella ja -sektoraalisella yhteistyöllä kiertotaloutta edistävien rakenteiden ja toimenpiteiden vahvistamista ja käyttöönottoa ("tuki-infra").

Sitoumus ei ole:

- Sopimus tai tarkkoja yksittäisiä toimenpiteitä edellyttävä.
- Kokoelma mitä tahansa teemaan liittyviä toimijan jo edistämiä tavoitteita ja toimia.
- Ainoastaan organisaatiokohtainen suoritus → edellyttää sitoutunutta ja pitkäkestoista yhteistyötä.
- Vapaamatkustajille sopiva (ei viherpesua) – edellyttää omia todellisia tekoja.

Miten kiertotalouden green deal eroaa tavanomaisista green dealeista?

Tavanomaiset green dealit

- Aikajänne usein enintään 5 vuotta.
- Aihepiiriltään tarkemmin fokusoituja.
- Sopimuksia.

Kiertotalouden green deal

- Aikajänne ulottuu vuoteen 2035.
- Aihepiiriltään strategisempi ja laajempi.
- Sitoumuksia.

Circular
Cities & Regions
Initiative

Circular Cities and Regions Initiative

- EU Komission aloite
- tavoitteena EU, jossa talouden pohjana kiertotalous
- Verkostoyhteistyö ja laaja-alainen tuki kiertotalouden kehittämiseksi
- Kiertotalouden systemiset ratkaisut paikallisella ja alueellisella tasolla
- EU Circular Economy Action Plan 2020 + Horisontti Euroopan kiertotalousteemaiset rahoitushaut
- 12 pilottialuetta, mukana Uusimaa ja Pirkanmaa
- 34 seuraaja-aluetta, mukana Päijät-Häme ja Jyväskylä

Circular Cities & Regions Initiative

Uudenmaan
kiertotalouslaakso

Kiertotalouden green deal

WE MAKE
transition!

Interreg
Baltic Sea Region

Co-funded by
the European Union

Kiitos!

Uudenmaan
kiertotalouslaakso

Uusi toimintamalli kestävien julkisten hankintojen suunnitteluun

Helsinki-Uusimaa – Kestävä ja digitaalinen
yrittäjyysalue 2021–2022 –hanke

Laurea

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

Osarahoitettu Uudenmaan liiton myöntämällä Alueiden kestävä kasvun
ja elinvoiman tukeminen -määrärahalta (AKKE-rahoitus)

Kestävistä julkisista hankinnoista

Elinvoimaa

Vetovoimaa

Pitovoimaa

Toimintamalli lyhyesti

- hankintojen suunnittelun kokonaisvaltainen malli
- auttaa pk-yrittäjiä osallistumaan helpommin julkisiin hankintoihin
- auttaa kuntaa tekemään markkinalähtöisempiä hankintoja
- soveltuu erilaisille kunnille: valikoima toimintatapoja
- **Tavoitteet**
- **Toimintatavat**
 - keskeiset toimijat
 - osallistavat toimintatavat ja viestintä: jatkuva vuoropuhelu - yksittäinen hankinta
 - jatkuva vuoropuhelu: kunnan sisällä - yrittäjien kanssa

Kestävien julkisten hankintojen suunnittelun tavoitteet

Kuntajohtajan rooli

Huolehdi, että kunnan strategiaa toteutetaan myös hankinnoilla

Näytä, että olet kiinnostunut hankinnoista, ole avoin uusille ajatuksille ja kannusta muuttamaan tuttuja toimintatapoja

Varmista, että hankintaorganisaatiossa on riittävät resurssit suunnitella, kehittää ja ennakoida hankintoja kokonaisuutena

Luo puitteet avoimemmille kilpailutuksen ehdoille ja anna tukesi hankkijoille: kerro, että on lupa kilpailuttaa eri tavalla

Huolehdi, että kumppanuuksien rakentamiselle ja yritysyhteistyölle on määritelty resurssit ja vastuut

Huolehdi, että viestintävastuut on määritelty

Varmista, että hankkijoiden osaaminen on ajan tasalla

Varmista, että kunnassasi on käytössä hankintojen hallintajärjestelmä ja tunnusluvut erilaisten hankintojen seuraamiseen